Nederlandse Vereniging Aannemers Funderingswerken

Algemene voorwaarden voor de aanneming van funderingswerken 2016 (AVAF 2016)

Artikel 1. UAV 2012

1.1 Met de van toepassing verklaring van deze algemene voorwaarden zijn tevens de Uniforme Administratieve Voorwaarden voor de uitvoering van werken en van technische installatiewerken 2012 (UAV 2012) van toepassing, waarbij de opdrachtnemer zal worden beschouwd als aannemer volgens de UAV 2012 en het door de opdrachtnemer aangenomen werk als het werk, beide in de zin van § 1 lid 1 UAV 2012 .

1.2 In geval van tegenstrijdigheid tussen deze algemene voorwaarden en de UAV 2012 prevaleren deze algemene voorwaarden.

Artikel 2. Totstandkoming en inhoud van de overeenkomst

2.1 De overeenkomst komt tot stand door aanvaarding van de offerte van de opdrachtnemer of door een schriftelijke overeenkomst. Indien niet schriftelijk binnen acht werkdagen na ontvangst door de opdrachtgever van een schriftelijke bevestiging van een mondelinge opdracht de juistheid daarvan wordt ontkend, zijn partijen hieraan gebonden.

2.2 Tenzij anders overeengekomen zijn de tekeningen, technische specificaties en voorwaarden van de principaal dan wel de opdrachtgever niet van toepassing.

2.3 Alle niet met name in de overeenkomst genoemde werkzaamheden maken geen onderdeel uit van de overeenkomst.

2.4 Tenzij anders overeengekomen, zijn in elk geval de volgende werkzaamheden en kosten voor rekening van de opdrachtgever:
- belasting op de toegevoegde waarde (BTW);
- het treffen van alle noodzakelijke verkeersvoorzieningen, het verkrijgen van eventuele vergunningen en de betaling van precariorechten;
- verzekeringspremies;
- aansluitkosten, afsluitkosten en verbruikskosten van gas, water en elektra;
- het op verzoek van de opdrachtgever keuren van bouwstoffen, materieel en hulpmiddelen (de kosten van deze keuringen komen voor rekening van de opdrachtgever);
- het uitvoeren van bodemgerelateerde onderzoeken waaronder, maar niet beperkt tot, geotechnisch onderzoek en milieutechnisch onderzoek;
- het maken van berekeningen en tekeningen;
- (hoogte)maatvoering, meetwerk alsmede de controle en onderhoud hiervan tijdens uitvoering;
- benodigd graaf-, sloop-, hak-, stut- en reparatiewerk aan constructies;
- las- en brandwerk;
- het op hoogte brengen van paalkoppen, wanden, schermen en massieven met grondverbetering;
- het verrichten van alle grond- en bemalingswerken en het aanbrengen van hulpconstructies, benodigd voor stabilisering van andere constructies en de omgeving;
- het verwijderen van alle obstakels in, op en boven de grond, welke de uitvoering van het werk belemmeren of schade kunnen veroorzaken;
- het in de ontwerpfase maken van de correcte keuzes volgens de arbeidshygiënische strategie bij het bepalen van de funderingstechniek;
- het treffen van voorzieningen of maatregelen ter voorkoming van geluidsoverlast, overlast c.q. schade aan het milieu, belendingen, installaties, informatiedragers, kabels, leidingen en bestratingen;
- opdrachtgeverprovisie;
- heitoezicht, monitoring, het kalenderen, proefbelasten, akoestisch doormeten en maken/beproeven van boorkernen;
- afscherming en bewaking van het bouwterrein;
- het ter beschikking stellen van (afval)containers en de stortkosten;
- het uitvoeren van een KLIC-melding, het markeren van ondergrondse kabels en leidingen en het voldoen aan de overige verplichtingen voortvloeiend uit de WION;
- ter beschikking stellen van schaft- en sanitaire voorzieningen conform Arbowetgeving;
- het opstellen van kwaliteits-, veiligheids- en keuringsplannen.

Artikel 3. Risicoregeling, prijzen

3.1 De in de aanbieding genoemde prijzen zijn gebaseerd op de op de datum van aanbieding geldende belastingen, heffingen, lonen, sociale lasten, materiaal- en grondstofprijzen en andere kosten. Indien na de datum van de aanbieding een of meer van deze kostencategorieën een wijziging ondergaat c.q. ondergaan, is de opdrachtnemer gerechtigd de overeengekomen prijs naar aanleiding daarvan te wijzigen.

3.2 Indien door de opdrachtnemer verrekenprijzen in de zin van § 38 lid 1 jo § 39 UAV 2012 zijn opgegeven, vinden deze uitsluitend toepassing voor zover het werk ongewijzigd tot stand komt en de werkzaamheden ongewijzigd verricht kunnen worden. Indien de uitvoeringswijze wijzigt, worden de werkzaamheden verrekend op de voet van § 36 UAV.

Artikel 4. Verplichtingen opdrachtgever

4.1 De opdrachtgever zal de opdrachtnemer adequaat informeren omtrent de voor de uitvoering van het werk relevante en al dan niet van de principaal afkomstige besteksdelen, palenplannen en overige stukken en kennis waarover hij beschikt. Indien voornoemde stukken geheel dan wel gedeeltelijk onderdeel zijn van de overeenkomst dan prevaleren deze algemene voorwaarden ingeval van tegenstrijdigheid tussen deze algemene voorwaarden en voornoemde stukken. De opdrachtgever staat in voor de juistheid en volledigheid van de door hem verstrekte gegevens.

4.2 Onverlet het bepaalde in § 5 UAV 2012 draagt de opdrachtgever er tevens zorg voor dat de opdrachtnemer tijdig kan beschikken over de voor het werk relevante c.q. prijs beïnvloedende geotechnische en hydrologische gegevens, informatie over verontreiniging van de bodem, uit het werk komende oude bouwstoffen en door de opdrachtgever ter beschikking gestelde bouwstoffen, gegevens over de bouwkundige staat van belendingen alsmede wijzigingen van werken/of terreinomstandigheden die de opdrachtgever van te voren bekend zijn of hadden moeten zijn. De opdrachtgever staat in voor de juistheid en volledigheid van de door hem verstrekte gegevens.

4.3 De opdrachtgever staat in voor de orders en aanwijzingen die de principaal in het kader van het door hem gehouden heitoezicht rechtstreeks aan de opdrachtnemer geeft.

4.4 Indien er tussen de principaal en de opdrachtgever bouwvergaderingen worden gehouden zonder dat de opdrachtnemer daarbij aanwezig is, dient de opdrachtgever de opdrachtnemer in te lichten over zaken die in de vergadering aan de orde zijn gekomen, voor zover deze betrekking hebben op het aan de opdrachtnemer opgedragen werk. De opdrachtgever verstrekt in dat geval de opdrachtnemer afschrift van de relevante passages uit de verslaglegging van de bouwvergadering.

4.5 De opdrachtgever zorgt ervoor dat de opdrachtnemer tijdig voor aanvang van de werkzaamheden kan beschikken over de voor uitvoering van het werk benodigde goedkeuringen en vergunningen. De opdrachtgever verricht de nodige betalingen van heffingen en tarieven die eventueel verschuldigd zijn voor het gebruik van het terrein of uitvoering van de funderingswerken.

4.6 De opdrachtgever stelt veiligheids- en gezondheidsfaciliteiten ter beschikking ten einde te voldoen aan de toepasselijke wet- en regelgeving.

4.7 De opdrachtgever zal alle noodzakelijke voorzieningen treffen om overlast voor de omgeving, schade aan belendingen en aan het milieu te voorkomen.

4.8 De opdrachtgever draagt de verantwoordelijkheid voor de door of namens hem voorgeschreven volgorde van de uit te voeren werkzaamheden, voorgeschreven paalsystemen of damwandprofielen en funderingstechnieken, daaronder begrepen de invloed die daarop door de bodemgesteldheid of door hydrologische oorzaken kan worden uitgeoefend, de staat en de ligging van kabels, leidingen en constructies of obstakels in de ondergrond, niet of onjuist verstrekte informatie waarvan de opdrachtgever ingevolge de overeenkomst verplicht is deze te verstrekken, alsmede voor de door of namens hem gegeven orders en aanwijzingen.

4.9 Onverlet de overige verplichtingen van de opdrachtgever staat hij in afwijking van § 5 lid 4 UAV 2012 in voor de algehele geschiktheid voor door hem voorgeschreven bouwstoffen en voor bouwstoffen, die bij een door hem voorgeschreven leverancier moeten worden betrokken, tenzij de opdrachtnemer een keuzemogelijkheid had met betrekking tot deze bouwstoffen.

Artikel 5. Bouwterrein

5.1 De opdrachtgever zorgt voor een goede toegankelijkheid en begaanbaarheid van het bouwterrein, of in geval van waterwerk voor de bevaarbaarheid naar en op het werkterrein, voor het vervoer van materieel, materialen en personeel. De kosten van eventueel noodzakelijke voorzieningen om het terrein begaanbaar en geschikt te maken voor de uitvoering van de werkzaamheden door de opdrachtnemer zijn voor rekening van de opdrachtgever.

5.2 Het bouwterrein zal door of namens de opdrachtgever voldoende worden geïnspecteerd en onderhouden en zal, waar nodig, zodanig worden hersteld dat de draagkracht gedurende de werkzaamheden gewaarborgd blijft. Zo nodig wordt hiervoor door of namens de opdrachtgever een nieuw terreininrichtingsplan inclusief bijbehorende draagkrachtberekening opgesteld. De opdrachtgever zal daarbij de SBRCURnet Richtlijn 689:2016 ‘Begaanbaarheid van bouwterreinen’ in acht nemen.

5.3 De opdrachtgever is verantwoordelijk voor het vooraf verwijderen van zich bovengronds aan de oppervlakte bevindende obstakels, die de werkzaamheden van de opdrachtnemer of de kwaliteit van het werk nadelig beïnvloeden of hieraan schade toebrengen.

5.4 De opdrachtgever zorgt er voor dat er voldoende ruimte is rond de plaats van de werkzaamheden van de opdrachtnemer en zijn materieel inclusief voldoende ruimte voor de bescherming van belendende werkzaamheden en het eigendom van derden. De minimaal benodigde vrije ruimte wordt zo nodig overeengekomen.

5.5 De opdrachtgever zorgt voor voldoende parkeergelegenheid voor opdrachtnemer en zijn onderaannemer en werknemers, vrij van kosten voor opdrachtnemer.

5.6 De opdrachtgever zorgt voor de aanleg en het onderhoud van geschikte toegangsmogelijkheden vanaf de openbare weg naar het bouwterrein en het opslagterrein.

5.7 De opdrachtgever zorgt voor geschikte algemene verlichting en directe verlichting van het bouwterrein om veilig werken en een veilige toegang en uitgang mogelijk te maken en de uitvoering van het werk van de opdrachtnemer te vergemakkelijken.

5.8 De opdrachtgever zorgt voor de levering van voldoende elektriciteit en water op het werk en op het terrein waar de werkzaamheden worden verricht.

5.9 De opdrachtgever zorgt voor het regelen of omleiden van weg-, trein- of scheepvaartverkeer en het plaatsen, onderhouden en verwijderen van alle noodzakelijke verkeersborden en overige verkeersmaatregelen.

5.10 De opdrachtgever zorgt voor schaftruimten en sanitaire voorzieningen (mede) ten behoeve van de opdrachtnemer conform de Arbeidsomstandighedenwet.

5.11 De opdrachtgever dient permanent geëigende en efficiënte reddingsmiddelen ter beschikking te stellen en te onderhouden, inclusief reddingsboten en stuurlui waar vereist.

5.12 De opdrachtnemer heeft het recht zijn werk af te scheiden door middel van hekken. Bij afscheiding van zijn werk is alleen de opdrachtnemer bevoegd daar aanwezig te zijn.

5.13 De opdrachtnemer heeft recht op kostenvergoeding en/of termijnsverlenging wanneer de uitvoering van de werkzaamheden van de opdrachtnemer wordt vertraagd of indien hij anderszins schade lijdt, doordat de opdrachtgever niet aan zijn verplichtingen op grond van dit artikel voldoet, tenzij de kosten en/of vertraging hun oorzaak vinden in een omstandigheid die de opdrachtnemer kan worden toegerekend.

Artikel 6. Bodem

6.1 De opdrachtgever is verantwoordelijk voor het vooraf verwijderen van zich ondergronds bevindende obstakels, die de werkzaamheden van de opdrachtnemer of de kwaliteit van het werk nadelig kunnen beïnvloeden of hieraan schade toebrengen. De opdrachtgever zorgt voor het verwijderen van (al dan niet door mensen gemaakte) obstakels (inclusief archeologische objecten) die tijdens het uitvoeren van de werkzaamheden worden ontdekt.

6.2 De opdrachtgever zorgt voor een adequate voorziening voor het verwijderen van, het verpakken van of de bescherming tegen in de bodem aangetroffen giftige of schadelijke materialen. Indien de opdrachtnemer bij de uitvoering van het werk in verband met het aantreffen van voorwerpen of stoffen als bedoeld in § 6 lid 16a UAV 2012 veiligheidsmaatregelen moet nemen, worden de hieruit voortvloeiende verplichtingen of kosten hem als meer werk vergoed.

6.3 De opdrachtgever draagt er zorg voor dat aan de verplichtingen op grond van de WION is voldaan. De opdrachtgever draagt onder meer zorg voor de KLIC-melding en het duidelijk en gedetailleerd uitzetten, markeren of aanwijzen op de werkplek van de precieze locatie van bestaande ondergrondse of bovengrondse obstakels, kabels en leidingen. Hij verschaft tekeningen waarop de precieze positie en het precieze niveau ervan met betrekking tot het werk van de opdrachtnemer staan aangegeven. Hij zorgt voor een gedegen instructie aan de leidinggevende van de opdrachtnemer.

6.4 De opdrachtnemer heeft recht op kostenvergoeding en/of termijnsverlenging wanneer de uitvoering van de werkzaamheden van de opdrachtnemer wordt vertraagd of indien hij anderszins schade lijdt, doordat de opdrachtgever niet aan zijn verplichtingen op grond van dit artikel voldoet, tenzij de kosten en/of vertraging hun oorzaak vinden in een omstandigheid die de opdrachtnemer kan worden toegerekend.

Artikel 7. Aanvang van het werk; uitvoeringsduur

7.1 De opdrachtgever zal in overleg met de opdrachtnemer een realistische planning opstellen. § 7 lid 1 UAV 2012 is niet van toepassing.

7.2 De opdrachtgever dient in overleg met de opdrachtnemer de bouwlocatie op de eerste dag van de overeengekomen week ter beschikking te stellen. In overleg tussen partijen wordt bepaald op welke dag in de overeengekomen week het werk aanvangt.

7.3 Indien het niet mogelijk is dat de opdrachtnemer op de overeengekomen week zijn werkzaamheden aanvangt, zal de opdrachtgever de opdrachtnemer zo vroeg mogelijk, doch uiterlijk twee weken voor aanvang, of zoveel werkdagen als door partijen is overeengekomen, voor de overeengekomen aanvangsdatum waarschuwen.

7.4 Indien de werkzaamheden door toedoen van de opdrachtgever niet in de overeengekomen week kan aanvangen zal met de opdrachtnemer een nieuwe aanvangsweek moeten worden overeengekomen welke past in de planning van de opdrachtnemer.

7.5 Indien de aanvang of de voortgang van het aan de opdrachtnemer opgedragen werk wordt vertraagd door overmacht, door voor rekening van de opdrachtgever komende omstandigheden of door wijziging van de overeenkomst dan wel de voorwaarden van de uitvoering, dient de daaruit voor de opdrachtnemer voortvloeiende schade door de opdrachtgever te worden vergoed.

7.6 De opdrachtgever zal de stagnatiekosten, bedrijfsschade en gevolgschade, die de opdrachtnemer lijdt als gevolg van het niet, niet tijdig of niet behoorlijk uitvoeren van de door de opdrachtgever en door derden uit te voeren werkzaamheden en/of leveringen, dan wel andere omstandigheden, die voor rekening van de opdrachtgever zijn, aan de opdrachtnemer vergoeden.

7.7 Onder overmacht wordt verstaan: elke van de wil en/of controle van de opdrachtnemer onafhankelijke, niet voor zijn risico komende oorzaak als gevolg waarvan de opdrachtnemer verhinderd is zijn verplichtingen na te komen. In elk geval wordt onder overmacht verstaan: abnormaal hoge of lage waterstand, ijsgang, onwerkbaar weer, werkstaking, oproer, molest en vertraging in door de opdrachtgever en/of derden te verrichten werkzaamheden en leveringen buiten de verantwoordelijkheid van de opdrachtnemer.

7.8 Indien de opdrachtnemer door gewijzigde omstandigheden, overmacht of schorsing van de werkzaamheden wordt gehinderd uitvoering dan wel volledig uitvoering te geven aan de overeenkomst, heeft hij het recht de uitvoering van de overeenkomst aan te passen. De opdrachtnemer zal daarbij rekening houden met de gerechtvaardigde belangen van de opdrachtgever.

7.9 Onverlet het bepaalde in § 14 UAV 2012 zal gewijzigde uitvoering als gevolg van de in artikel 7.8 bedoelde omstandigheden als meer en minder werk worden verrekend.

Artikel 8. Verzekering

8.1 In afwijking van § 43b lid 1 UAV 2012 verzekert de opdrachtgever het werk vanaf de aanvang van het werk tot en met het einde van de onderhoudstermijn, indien overeengekomen, althans in elk geval tot en met de oplevering, door middel van een CAR-verzekering, tegen alle materiële schade, verlies of vernietiging, door welke oorzaak dan ook, met terzijdestelling van artikel 951 en voor zover nodig artikel 932 Boek 7 BW, tegen een zodanig bedrag, dat uit de schadevergoeding de kosten van opruiming, herstel of vervanging van hetgeen is beschadigd of verloren gegaan kunnen worden voldaan. Deze CAR-verzekering dient primair te zijn, in de zin dat deze prevaleert boven andere verzekeringen.

8.2 De CAR-polis zal bepalen dat in elk geval van schade de uitkering van de verzekeringspenningen zal geschieden aan wie de zaken toebehoren. Aftrek in verband met eigen risico kan voor opdrachtnemer nimmer meer bedragen dan 1% van zijn aannemingssom per gebeurtenis. De opdrachtgever zal eventuele schades niet verrekenen met de aannemingssom van de opdrachtnemer.

8.3 De verzekering dekt tenminste:
- de schade die ontstaat als gevolg van verlies en/of materiële beschadiging van (een deel van) het werk, alsmede alle bijkomende werken, meer werk, wijzigingen, alle voor het werk bestemde materialen en bouwstoffen, constructies, onderdelen en voorts alle tijdelijke en/of hulpwerken, hulpmaterialen en alle andere ten behoeve van het werk te gebruiken objecten;
- de aansprakelijkheid voor schade die het gevolg is van dan wel in verband staat met de uitvoering van het werk op het bouwterrein en/of in de directe omgeving daarvan, waaronder de schade die veroorzaakt is door WAM-plichtig werkmaterieel;
- materiële beschadiging aan en/of verlies van eigendommen van de principaal, die worden veroorzaakt door de werkzaamheden;

8.4 De opdrachtgever zal ervoor zorg dragen dat de CAR-verzekering niet voorzien is van een inde-grond-gevormde-palen- en/of damwandenclausule.

8.5 De opdrachtgever zal bedingen dat in de polis alle bij de uitvoering van het werk betrokken partijen en hun werknemers tegenover elkaar als derden worden aangemerkt.

8.6 Onverminderd de verantwoordelijkheid van de opdrachtgever om te voldoen aan de verplichtingen van dit artikel is de opdrachtgever verplicht voor aanvang van het werk de polis, de algemene polisvoorwaarden en de clausules te verstrekken. De opdrachtgever is voorts verplicht op verzoek van de opdrachtnemer aan te tonen dat er feitelijke dekking is.

8.7 Onverminderd het bepaalde in artikel 8.1 zal de opdrachtgever in welke hoedanigheid dan ook en/of zijn werknemers nimmer gelden als medeverzekerde(n) onder de verzekeringspolissen van de opdrachtnemer.

8.8 De opdrachtgever vrijwaart opdrachtnemer voor aanspraken tot schadevergoeding, waarvoor de CAR-verzekering geen aanspraak op uitkering geeft als gevolg van het tekortschieten van de opdrachtgever in de verplichtingen op grond van dit artikel.

Artikel 9. Aansprakelijkheid van partijen

9.1 In geval de opdrachtnemer de op hem rustende verplichtingen niet nakomt en de opdrachtgever hem deswege in gebreke stelt, zal de ingebrekestelling schriftelijk geschieden en zal de opdrachtgever de opdrachtnemer daarbij een redelijke termijn stellen om alsnog zijn verplichtingen na te komen.

9.2 De opdrachtnemer aanvaardt geen aansprakelijkheid:
a. voor misstanden van palen en (dam)wanden, tenzij aantoonbaar veroorzaakt door grove nalatigheid en dit tijdig schriftelijk door de opdrachtgever is gemeld;
b. voor schade toegebracht aan ondergrondse kabels, buizen of leidingen, duikers, rioleringen e.d., tenzij de opdrachtgever hem door middel van tekeningen voldoende heeft geïnformeerd over de ligging en die ligging overeen komt met de verstrekte informatie;
c. voor schade ten gevolge van fouten in het ontwerp, tenzij uit de overeenkomst uitdrukkelijk blijkt dat de opdrachtnemer verantwoordelijk is voor het ontwerp van het gehele werk of voor dat deel, waarin de fout is ingetreden.

9.3 De verplichting van de opdrachtnemer tot het betalen van schadevergoeding, op welke grondslag dan ook, is te allen tijde beperkt tot de hoogte van de aannemingssom.

9.4 Onverminderd het bepaalde in artikel 9.3 is de verplichting van de opdrachtnemer tot het betalen van schadevergoeding beperkt tot het bedrag waarop de door of (mede) ten behoeve van opdrachtnemer gesloten CAR-verzekering, WAM-verzekering of AVB in een voorkomend geval aanspraak op uitkering geeft.

9.5 Indien de verzekeringen als bedoeld in artikel 9.4, om welke reden dan ook, ter zake van schade waarvoor de opdrachtnemer wordt aangesproken geen aanspraak op uitkering geven, is de aansprakelijkheid van de opdrachtnemer ten slotte beperkt tot 10% van de aannemingssom, met een maximum van € 225.000,-.

9.6 Indien het geval als bedoeld in artikel 9.5 zich voordoet, wordt schade aan het werk in de zin van § 44 lid 1 UAV 2012 geacht voor rekening van de opdrachtgever te zijn, tenzij de schade aan de opdrachtnemer kan worden toegerekend.

9.7 Indien het geval als bedoeld in artikel 9.5 zich voordoet, aanvaardt de opdrachtnemer geen aansprakelijkheid voor schade aan met het werk in verband staande werken van de opdrachtgever en aan andere werken en eigendommen van de opdrachtgever of van derden, tenzij de schade door de uitvoering van het werk is toegebracht en te wijten is aan opzet of grove schuld van de opdrachtnemer, zijn personeel, zijn opdrachtnemers of zijn leveranciers.

9.8 De opdrachtgever vrijwaart de opdrachtnemer tegen alle aanspraken van derden wegens schade waarvoor de opdrachtnemer ingevolge de overeenkomst tussen opdrachtgever en opdrachtnemer niet aansprakelijk is.

Artikel 10. Oplevering

10.1 De opdrachtnemer zal de opdrachtgever melden wanneer het werk naar zijn mening gereed is. Een ingediende slottermijn of eindrekening wordt als gereedmelding beschouwd van de daarvoor uitgevoerde werkzaamheden.

10.2 De opdrachtgever zal naar aanleiding van de gereedmelding het werk opnemen en aansluitend aan de opdrachtnemer mededelen of het werk al dan niet wordt goedgekeurd, eventueel met vermelding van de opleveringspunten die nog verholpen dienen te worden.

10.3 Het werk wordt als opgeleverd beschouwd indien het door de opdrachtgever wordt goedgekeurd dan wel indien de opdrachtgever niet binnen veertien dagen na de dag waarop het werk volgens de melding van de opdrachtnemer gereed was schriftelijk heeft laten weten het werk niet goed te keuren. Het werk wordt tevens als opgeleverd beschouwd indien het door de opdrachtgever in gebruik wordt genomen, waaronder tevens verstaan dient te worden het verder verrichten van werkzaamheden aan dat werk door opdrachtgever.

10.4 Als dag van oplevering geldt de dag waarop het werk volgens melding van de opdrachtnemer gereed was, mits het werk daarna volgens artikel 10.3 als opgeleverd kan worden beschouwd.

Artikel 11. Eigendomsvoorbehoud

11.1 Zolang de opdrachtgever geen volledige betaling ter zake van de overeenkomst heeft verricht, blijven de geleverde materialen voor rekening en risico van de opdrachtgever en hetzij verwerkt, hetzij onverwerkt, eigendom van de opdrachtnemer.

11.2 Dit eigendomsvoorbehoud strekt zich ook uit over door de opdrachtgever reeds betaalde materialen, indien en voor zover door de opdrachtgever andere, ook later geleverde, materialen onbetaald blijven.

Artikel 12. Geschillen

12.1 Tenzij partijen in de overeenkomst anders zijn overeengekomen worden alle geschillen - daaronder begrepen die, welke slechts door een der partijen als zodanig worden beschouwd - die naar aanleiding van de overeenkomst of van overeenkomsten die daarvan een uitvloeisel zijn tussen opdrachtgever en opdrachtnemer mochten ontstaan, beslecht door arbitrage overeenkomstig het Reglement van de Raad van Arbitrage voor de Bouw zoals dat geldt op de dag van opdrachtverlening c.q. opdrachtbevestiging.

12.2 De opdrachtnemer heeft het recht om in plaats van een beroep op de geschillenregeling zoals vermeld in artikel 12.1 een geschil voor te leggen aan de bevoegde rechter in het arrondissement van de opdrachtnemer.

12.3 Indien een bepaling van deze voorwaarden geheel of gedeeltelijk door enige rechter of arbiter als nietig of onredelijk bezwarend wordt gekwalificeerd, wordt deze geacht te zijn geconverteerd in een bepaling die, voor zoveel mogelijk met behoud van de inhoud en strekking daarvan, niet als zodanig kan worden aangemerkt.

Gedeponeerd ter griffie van de Rechtbank Midden Nederland op 6 januari 2016 onder nummer 10/2016.